

076 Informatiebrief

Zaaknummer: Z/24/092581
Documentnummer: 419752
Datum: dinsdag 19 november 2024 Verzonden 20 november 2024
Onderwerp: Raadsinformatiebrief "Position paper nieuwkomers"
Portefeuillehouder: Wethouder Van der Elst
Bijlage(n): Bijlage 1 : Position paper nieuwkomers
Bijlage 1a: Interventieladder
Bijlage 1b: Verslag RRT HR voor PRT september 2024

Geachte Raad,

Bijgaand ontvangt u ter informatie de position paper nieuwkomers.

De "Position paper nieuwkomers" is opgesteld voortvloeiende uit de opdracht van de commissie Burger en Bestuur van 16 mei 2024 om meer samenhang te krijgen en inzicht te hebben in wat er leeft en speelt op het gebied van de opvang van diverse doelgroepen. Deze position paper is daarom opgesteld om:

- Meer duidelijkheid te hebben over de actuele stand van zaken m.b.t. nieuwkomers in Voorschoten, wat doen we nu, welke opgaven liggen er en wat kunnen we verwachten?
- Meer inzicht te krijgen in de regelingen en specifieke doelgroepen binnen nieuwkomers
- Meer inzicht te krijgen in de financiële consequenties m.b.t. nieuwkomers
- Beter begrip te ontwikkelen van de onzekerheden en uitdagingen die samenhangen met dit onderwerp
- Meer inzicht te hebben in de bestuurlijke en ambtelijke verantwoordelijkheden
- Meer inzicht te krijgen in de regionale samenwerkingen en verbanden die invloed hebben op nieuwkomers
- Een aantal scenario's te hebben voor de opvang op lange termijn, inclusief risico's.

Hiermee beogen we dat het bestuur een document/stuk in handen heeft, dat ervoor zorgt dat alle relevante informatie gebundeld is en men eenzelfde en eenduidig beeld heeft van de situatie in Voorschoten. Deze position paper kan het bestuur gebruiken om met elkaar het gesprek aan te gaan over het vervolg, hoe wij in Voorschoten om willen gaan met de verschillende keuzes en opgaven die er liggen voor onze gemeente. Gelijktijdig met de position paper ontvangt u de raadsinformatiebrief invulling taakstelling spreidingswet. In deze brief

wordt u geïnformeerd over de planning rond de besluitvorming over de invulling van de taakstelling in het kader van de spreidingswet.

We onderscheiden de volgende doelgroepen m.b.t. nieuwkomers in Voorschoten:

1. Asielzoekers: mensen die hun land ontvluchten vanwege vervolging, oorlog of geweld en asiel aanvragen in een ander land, in afwachting van een beslissing over hun vluchtelingenstatus.
2. Statushouders (erkende vluchtelingen): personen die als vluchteling zijn erkend en een verblijfsvergunning hebben gekregen in het land waar ze asiel hebben aangevraagd.

Hierin onderscheiden we twee varianten:

A. Toegewezen (aan een gemeente)

B. Niet-toegewezen

3. Oekraïense ontheemden die Oekraïne hebben verlaten vanwege de oorlog:
 - Mensen met de Oekraïense nationaliteit die Oekraïne verlaten vanwege de oorlog,
 - Mensen met een permanente verblijfsvergunning in Oekraïne.
 - Mensen met een tijdelijke verblijfsvergunning in de Oekraïne (derdelanders).

Buiten beschouwing worden gelaten de volgende doelgroepen en de daarbij behorende thema's:

- Internationale studenten
- Arbeidsmigranten
- Seizoenarbeiders
- Expats
- Uitgeprocedeerde asielzoekers

Er zijn in de gemeente Voorschoten geen uitgeprocedeerde asielzoekers. Wij maken ook geen gebruik van de Bed, Bad en Brood regeling.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

E.A. van Watteringen,
gemeentesecretaris

drs. N. Stemerding,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Inleiding

De "Position paper nieuwkomers" is opgesteld voortvloeiende uit de opdracht van de commissie Burger en Bestuur van 16 mei 2024 om meer samenhang te krijgen en inzicht te hebben in wat er leeft en speelt op het gebied van de opvang van diverse doelgroepen. We hebben daarom deze position paper opgesteld om:

- Meer duidelijkheid te hebben over de actuele stand van zaken m.b.t. nieuwkomers in Voorschoten, wat doen we nu, welke opgaven liggen er en wat kunnen we verwachten?
- Meer inzicht te krijgen in de regelingen en specifieke doelgroepen binnen nieuwkomers
- Meer inzicht te krijgen in de financiële consequenties m.b.t. nieuwkomers
- Beter begrip te ontwikkelen van de onzekerheden en uitdagingen die samenhangen met dit onderwerp
- Meer inzicht te hebben in de bestuurlijke en ambtelijke verantwoordelijkheden
- Meer inzicht te krijgen in de regionale samenwerkingen en verbanden die invloed hebben op nieuwkomers
- Een aantal scenario's te hebben voor de opvang op lange termijn, inclusief risico's.

Hiermee beogen we dat het bestuur een document/stuk in handen heeft, dat ervoor zorgt dat alle relevante informatie gebundeld is en men eenzelfde en eenduidig beeld heeft van de situatie in Voorschoten. Deze position paper kan het bestuur gebruiken om met elkaar het gesprek aan te gaan over het vervolg, hoe wij in Voorschoten om willen gaan met de verschillende keuzes en opgaven die er liggen voor onze gemeente.

We onderscheiden de volgende doelgroepen m.b.t. nieuwkomers in Voorschoten:

1. Asielzoekers: mensen die hun land ontvluchten vanwege vervolging, oorlog of geweld en asiel aanvragen in een ander land, in afwachting van een beslissing over hun vluchtelingenstatus.
2. Statushouders (erkende vluchtelingen): personen die als vluchteling zijn erkend en een verblijfsvergunning hebben gekregen in het land waar ze asiel hebben aangevraagd. Hierin onderscheiden we twee varianten:
 - A. Toegewezen (aan een gemeente)
 - B. Niet-toegewezen
3. Oekraïense ontheemden die Oekraïne hebben verlaten vanwege de oorlog:
 - Mensen met de Oekraïense nationaliteit die Oekraïne verlaten vanwege de oorlog,
 - Mensen met een permanente verblijfsvergunning in Oekraïne.
 - Mensen met een tijdelijke verblijfsvergunning in de Oekraïne (derdelanders).

Buiten beschouwing worden gelaten de volgende doelgroepen en de daarbij behorende thema's:

- Internationale studenten
- Arbeidsmigranten
- Seizoenarbeiders
- Expats
- Uitgeprocedeerde asielzoekers

Er zijn in de gemeente Voorschoten geen uitgeprocedeerde asielzoekers. Wij maken ook geen gebruik van de Bed, Bad en Brood regeling.

Leeswijzer

We hebben gekozen voor een kolommenstructuur om per doelgroep de relevante info te kunnen presenteren.

Doelgroepen	Asielzoekers	Statushouders Toegewezen	Statushouders Niet toegewezen	Oekraïners
Specifieke kenmerken	Asielzoekers zijn mensen die hun land ontvluchten vanwege oorlog, geweld of vervolging en in een ander land bescherming zoeken. Hier zijn enkele kenmerken van deze groep: • Registratie: Asielzoekers moeten zich registreren bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en verblijven legaal in Nederland tijdens de behandeling van hun asielaanvraag. • Onzekerheid: De asielprocedure kan lang duren, wat onzekerheid en stress kan veroorzaken. De afgelopen tijd heeft de IND te maken gehad achterstapels. • Diversiteit: De groep is divers in termen van leeftijd, geslacht, opleidingsniveau en herkomst. Beperkte middelen: Asielzoekers hebben vaak beperkte toegang tot financiële middelen en moeten vaak plotseling vluchten, waardoor ze paspoorten en andere reisdocumenten kwijtraken of achterlaten. Het Coa geeft aan dat de opvang van AMV'ers gescheiden moet zijn van andere doelgroepen. Met een minimum van 17 AMV'ers per locatie. Zij vormen een bijzondere doelgroep, waarbij gemeenten twee (financiële) problemen ervaren: 1. Als jongeren 18 worden moeten zij doorstromen naar een reguliere (sociale huur) woning. 2. Soms zijn er problemen met de begeleiding en kosten van jeugdzorg.	Statushouders zijn asielzoekers die een verblijfsvergunning hebben gekregen omdat ze zijn gevlucht voor oorlog, geweld of vervolging. Hier zijn enkele kenmerken van deze groep: • Verblijfsvergunning: Statushouders hebben een tijdelijke verblijfsvergunning voor drie tot vijf jaar. • Gezinshereniging: Gezinsleden die zich bij een statushouder voegen, vallen ook onder deze groep.	Statushouders die nog geen woning toegewezen hebben gekregen en niet zijn toegewezen aan een gemeente maar wel in een gemeente verblijven, hebben vaak een unieke situatie. Hier zijn enkele kenmerken van deze groep: Het Coa is primair verantwoordelijk voor deze groep. • Beperkte toegang tot voorzieningen: Ze hebben mogelijk beperkte toegang tot gemeentelijke voorzieningen en ondersteuning, zoals taallessen en integratieprogramma's. • Onzekerheid: De onzekerheid over hun huisvestingssituatie kan stress en andere gezondheidsproblemen veroorzaken. • Wachtijd: Ze wachten op een permanente woning, wat kan variëren afhankelijk van de beschikbaarheid van sociale huurwoningen in de gemeente. • Het Coa geeft aan dat de opvang van AMV'ers gescheiden moet zijn van andere doelgroepen. Met een minimum van 17 AMV'ers per locatie. Zij vormen een bijzondere doelgroep, waarbij gemeenten twee (financiële) problemen ervaren: 1. Als jongeren 18 worden moeten zij doorstromen naar een reguliere (sociale huur) woning. 2. Soms zijn er problemen met de begeleiding en kosten van jeugdzorg.	Oekraïense ontheemden die Oekraïne hebben verlaten vanwege de oorlog: • Tijdelijke Bescherming: In Nederland vallen Oekraïense ontheemden onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming, wat hen recht geeft op onderdak, leefgeld en toegang tot de arbeidsmarkt. • De opvang voorziet in onderwijs, zorg, onderdak, ondersteuning bij zoeken naar werk en leefgeld (voor ontheemden die geen werk hebben). • Integratie: Er zijn programma's en initiatieven gericht op de sociale en economische integratie van Oekraïense ontheemden, zoals taallessen en trainingen gericht op integratie in de Nederlandse maatschappij en cultuur. • Psychosociale Ondersteuning: Vanwege de traumatische ervaringen en onzekerheid hebben veel ontheemden behoefte aan psychosociale ondersteuning. Hiervoor zijn twee maatschappelijk werkers werkzaam in de opvanglocatie.
Huisvesting	• Verblijf in AZC's: Ze verblijven in asielzoekerscentra (AZC's), Crisis-,	Gemeenten hebben een wettelijke plicht voor de huisvesting van statushouders	• Tijdelijke huisvesting: Ze verblijven vaak in tijdelijke opvanglocaties	• Huisvesting: Ze worden in Voorschoten opgevangen in een

Doelgroepen	Asielzoekers	Statushouders Toegewezen	Statushouders Niet toegewezen	Oekraïners
	nood-, opvanglocaties waar ze basisvoorzieningen zoals onderdak, voedsel en medische zorg krijgen. Vaak in gedeelde ruimten zonder veel privacy.	zorg te dragen. Omdat statushouders doorgaans een laag inkomen (vaak een bijstandsuitkering) hebben, zijn zij aangewezen op een sociale huurwoning. Doorgaans betreft dit 5 á 10% van het jaarlijks voor verhuur beschikbaar gekomen woningvoorraad. Veelal worden statushouders gehuisvest in gestapelde woningen (flats). Deze komen het meest beschikbaar.	zoals hotels, pensions, noodopvang of AZC of andere tijdelijke woonruimtes. Huisvesting bestaat vaak uit slaapvertrekken die worden gedeeld door meerdere personen, die mogelijk geen familie zijn. Gedeelde sanitaire- en kook voorzieningen voor meerdere kamers.	deel van het gemeentehuis, Rosenburgerlaan en gehuurde particuliere woningen die door gemeenten worden beheerd. Daarnaast bij enkele particulieren. Huisvesting bestaat vaak uit slaapvertrekken die worden gedeeld door meerdere personen, die mogelijk geen familie zijn. Gedeelde sanitaire- en kook voorzieningen voor meerdere kamers.
Definities Noodopvang, crisisnoodopvang en AZC	Wat is noodopvang? Noodopvang zijn tijdelijke opvanglocaties van het COA met vaak een lager kwaliteits- en voorzieningenniveau. Dit zijn bijvoorbeeld evenementenhallen, leegstaande kantoren, recreatiewoningen, schepen of tijdelijke paviljoens. In de noodopvanglocaties kan niet dezelfde opvang geboden worden als in onze reguliere locaties. Bewoners hebben vaak minder privacy, geen gelegenheid om zelf te koken en minder zinvolle dagbesteding. Daarom is het streven dat bewoners zo kort mogelijk op deze locaties verblijven. Wat is tijdelijke gemeentelijke opvang (voorheen crisisnoodopvang (cno))? Korte opvang in ruimtes die de overheid meestal inzet bij een ramp of crisis. De locaties worden geregeld door gemeenten en veiligheidsregio's. Tijdelijke gemeentelijke opvang is de naam voor opvanglocaties die voorheen werden gebruikt als crisisnoodopvang. Met de overgang van crisisnoodopvang naar tijdelijke gemeentelijk opvang heeft het COA de coördinatie van de Veiligheidsregio's overgenomen. De locaties worden beheerd door gemeenten. Gemeenten voeren op deze locatie zelf het dagelijkse beheer, soms in samenwerking met derde partijen. Het COA vervult een ondersteunende rol. Hoe deze ondersteunende rol er precies uit ziet en op welke manier verantwoordelijkheden kunnen worden verdeeld en afgesproken wordt op dit moment nader uitgewerkt. Wat is een AZC? Een asielzoekerscentrum, afgekort azc (ook wel opvangcentrum of asielcentrum genoemd), is een opvangcentrum voor asielzoekers die tijdelijk in een land verblijven tot over hun asielaanvraag is beslist.			
Arbeidsparticipatie	- Asielzoekers mogen beperkt deelnemen aan de arbeidsmarkt. - Dat kan maximaal 25 uur per week. Hiervoor is geen tewerkstellingsvergunning nodig. De asielzoeker ontvangt hiervoor een kleine vergoeding: € 0,56 tot € 1,10 per uur met een maximum van € 14 per week.	- Arbeidsparticipatie: Statushouders vallen onder de Participatiewet en hebben vaak extra ondersteuning nodig om werk te vinden, zoals taalonderwijs en begeleiding. - Statushouders mogen onbeperkt werken.	Niet toegewezen statushouders mogen onbeperkt werken.	Volledige toegang tot de arbeidsmarkt

Doelgroepen	Asielzoekers	Statushouders Toegewezen	Statushouders Niet toegewezen	Oekraïners
	Asielzoekers mogen na zes maanden in de asielprocedure in Nederland onder voorwaarden werken.			
Regelingen en wetgeving	Spreidingswet Zie RIB van 10 september 2024: Regionaal verslag invulling opgave Spreidingswet #411105	Huisvestingswet De Rijksoverheid bepaalt elk halfjaar het aantal statushouders dat elke gemeente moet huisvesten, oftewel de gemeentelijke taakstelling. Coördinatoren en contactpersonen in het huisvestingsproces hebben hier de rol om de regie te behouden over de taakstelling. Hier wordt ook de samenwerking met Vluchtelingenwerk en de woningcorporaties scherp gehouden. Momenteel kampt onze gemeente met een achterstand en halen we onze taakstelling niet door verschillende factoren waar het bestuur, Vluchtelingenwerk en de woningcorporaties van op de hoogte zijn. Het aantal sociale huurwoningen in Voorschoten is relatief beperkt, de mutatiegraad is relatief laag en de woningvoorraad sociale huur bestaat uit relatief veel woningen voor grotere gezinnen. Het plaatsen van zowel grote gezinnen als alleenstaanden blijkt al lange tijd een uitdaging te zijn, wat resulteert in langere wachttijden voor statushouders die niet uit een AZC kunnen vertrekken. Dit vormt een bottleneck voor het COA, omdat zij landelijk te maken hebben met overvolle AZC's, terwijl de gemeenten te maken hebben met een toenemende taakstelling. Gemeenten zijn afhankelijk van verhuurders om aan de taakstelling te voldoen. Doorgaans kunnen via prestatieafspraken met corporatie hun	Geen wettelijke plicht De gemeente Voorschoten heeft voor deze groep geen wettelijke plicht tot huisvesting, of een inspanningsverplichting daartoe. De doelgroep is het gevolg van de stagnatie in het waarmaken van de taakstelling en overvolle AZC's en opvangcentra.	Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne (TWOOO): Deze wet vervangt tijdelijke nood wettelijke artikelen en legt de inspanningsverplichting op om Oekraïense ontheemden op te vangen bij de gemeenten, in plaats van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA). Regeling opvang ontheemden Oekraïne (art:3, eerste lid TWOOO) Deze regeling beschrijft de huisvesting en verzorging van ontheemden als gevolg van het oorlogsgeweld in Oekraïne. Het definieert termen zoals "opvangvoorziening," "ontheemde," en "richtlijn." Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne (art 4 TWOOO): Deze regeling voorziet in een specifieke uitkering voor gemeenten in verband met de bekostiging van acute opvang en verstrekkingen vanwege de oorlogssituatie in Oekraïne

Doelgroepen	Asielzoekers	Statushouders Toegewezen	Statushouders Niet toegewezen	Oekraïners
		bijdrage worden geregeld. Het afdwingen via wet- en regelgeving is niet mogelijk. Gelijktijdig beschikken provincies wel over de mogelijkheid om (via de interventieladder) gemeenten te dwingen om de taakstelling te realiseren. In de meest vergaande situatie kan de provincie besluiten tot een bestuurlijke in de plaats stelling, waarbij de gemeente kosten moet dragen. De gemeente Voorschoten staat op trede 3 van 6 treden op de interventieladder van de provincie. Dat betekent dat de gemeente een plan van aanpak moet indienen bij de provincie. Eerder behoorden de flexwoningen tot een onderdeel van de oplossing. Dat voorstel is niet door de Raad overgenomen. Er moet dus een ander plan komen in gesprek met de Woningcorporaties. Zie bijlage 1 over de interventieladder.		
Financiële aspecten	Basisregistratie personen (BRP). Op basis van die opgaven berekent het COA de bijdrage voor dat jaar. De gemeente ontvangt een toekenningsbrief van het COA. De betaling verloopt via een decentralisatie-uitkering van het ministerie van BZK. Vergoeding Capaciteitsplaatsen : Voor bewoners van een COA-locatie die niet zijn ingeschreven in de Basisregistratie personen (BRP) heeft een gemeente recht op een vergoeding voor algemene voorzieningen zoals openbaar	Gemeenten beslissen zelf wat voor soort woning ze aanbieden. Het kan een zelfstandige (huur)woning zijn, een flexwoning of een gedeelde woning met meer mensen, deze moet betaalbaar en passend zijn. Vaak doen gemeenten een beroep op sociale huurwoningen van woningcorporaties. Een statushouder mag ook zelf naar woonruimte zoeken. Mensen met een verblijfsvergunning betalen zelf de huur voor hun woning. Zij betalen, net als iedereen, de normale huurprijs. Verder is er een subsidieregeling die verhuurders en gemeenten in staat stelt	HAR-regeling: binnen de HAR maken gemeenten afspraken met exploitanten (hotels en/of andere accommodatie) om kamers of andersoortige accommodatie beschikbaar te stellen voor vergunninghouders (alleenstaanden, referenten, echtparen of gezinnen). Een HAR kan worden ingezet voor niet toegewezen statushouders. Deze moeten dan binnen een half jaar doorverhuizen. Daar moeten we dan zekerheid over hebben, naast een locatie die als HAR kan worden gebruikt. De opvang bij Van der Valk in Voorschoten wordt niet aangemerkt als een opvang in het kader van de HAR-regeling.	Sinds januari 2024 ontvangt de gemeente € 61 per dag per gerealiseerde plek. Eerder was dit een vergoeding per dag per gerealiseerde plek van € 100 en daarna van € 83. Hier wordt de exploitatie uit betaald. Het leefgeld en de verbouwkosten worden apart vergoed door het Rijk Tot nu toe ontvangt de gemeente meer aan vergoeding van het Rijk dan dat de kosten bedragen. In 2022 is besloten het surplus aan vergoeding te storten in de bestemmingsreserve Oekraïne. In 2022 is gereserveerd een bedrag van € 687.000, in 2023 een bedrag van €

Doelgroepen	Asielzoekers	Statushouders Toegewezen	Statushouders Niet toegewezen	Oekraïners
	vervoer en infrastructuur (artikel 3, Faciliteitenbesluit). Deze vergoeding Capaciteitsplaatsen compenseert de gelden die gemeenten daarvoor per inwoner ontvangen vanuit het gemeentefonds. De hoogte ervan wordt als volgt berekend: $(Capaciteit\ opvanglocatie) \times (uitkeringsbedrag) \times (uitkeringspercentage) \times (90\% \text{ bezettingsgraad}) \text{ minus } ((\text{aantal in de BRP ingeschreven asielzoekers}) \times \text{uitkeringspercentage}).$ Voor het aantal plekken dat gemeenten boven op de opdracht van de staatssecretaris weten te regelen, krijgen ze een geldbedrag. Gemeenten die meer doen dan gevraagd, worden daarvoor beloond: Per 'meerplek' krijgt een gemeente 2.000 euro per jaar als er meer dan 100 plekken zijn. Als het totaal minder is, krijgt de gemeente 1.000 euro per meerplek per jaar. Voor opvangplaatsen van bijzondere aard, bijvoorbeeld voor alleenstaande minderjarigen, krijgen gemeenten 2.000 euro per opvangplaats per jaar. Wanneer 75 procent van de nodige plekken in een provincie er is, krijgen provincies nog een bonus te verdelen voor 1.500 euro per meerplek. Alleen gemeenten die echt opvang leveren en nog geen geld voor bijzondere opvang hebben ontvangen, krijgen een deel van deze bonus.	om bestaande woningen geschikt te maken voor grote gezinnen. In 2023 is voor een woning van Rijnhart wonen gebruikgemaakt van deze regeling. HAR-regeling Binnen de HAR maken gemeenten afspraken met exploitanten (hotels en/of andere accommodatie) om kamers of andersoortige accommodatie beschikbaar te stellen voor vergunninghouders (alleenstaanden, referenten, echtparen of gezinnen) voor de duur van maximaal een half jaar (voor opvang op schepen is dit een jaar) Expliciet voor gezinnen geldt dat de geboden accommodatie passend moet zijn voor een gezin en dat toeleiding naar het onderwijs direct mogelijk moet zijn. Doorstroomlocatie Ook is het mogelijk om in één woning meerdere statushouders te huisvesten, als doorstroomlocatie. Dit is een tijdelijke oplossing.	Expliciet voor gezinnen geldt dat de geboden accommodatie passend moet zijn voor een gezin en dat toeleiding naar het onderwijs direct mogelijk moet zijn. De gemeente ontvangt EUR 18,15 p.p.p mnd.	1.269.533. Totaal in de reserve op dit moment: € 1.956.553. - Financiën Oekraïne 2024; inkomsten zijn begroot op basis van de werkelijk gerealiseerde plekken € 2.6 mln. Dit bedrag omvat normvergoedingen en vergoeding van werkelijke kosten van leefgeld. Het Rijk heeft voor dit bedrag een voorschot uitgekeerd, we verwachten dat dit overeenkomt met de declaratie die we indienen bij het Rijk in 2024. Uitgaven 2024 zijn ook begroot op € 2.6 mln. Wat einde jaar wordt overgehouden gaat naar de bestemmingsreserve Oekraïne. Omdat de normvergoedingen in 2024 van € 83 naar € 61 p.p.p.d. gedaald zijn verwachten we een lager bedrag over te houden dan in voorgaande jaren. - Financiën Oekraïne 2025: De VNG meldt dat in de media berichten zijn verschenen dat het Rijk de normvergoeding wil verlagen in 2025 van € 61 naar € 45 p.p.p.d.. Het bericht is niet door het ministerie bevestigd, ook de ingangsdatum en overige veranderingen zijn niet bekend. Er is onduidelijkheid op het gebied van financiën voor de lange termijn. Dit betreft vergoedingen van het Rijk op per gerealiseerde plek per dag, maar ook de bijdrage van het Rijk als het gaat om het realiseren van nieuwe locaties en het leefgeld.

Doelgroepen	Asielzoekers	Statushouders Toegewezen	Statushouders Niet toegewezen	Oekraïners
	Wanneer 75 procent van de nodige plekken in een provincie er is, krijgen provincies nog een bonus te verdelen voor 1.500 euro per meerplek. Alleen gemeenten die opvang leveren en nog geen geld voor bijzondere opvang hebben ontvangen, krijgen een deel van deze bonus.			Financieel gezien legt de taakstelling op dit moment geen druk op financiën, omdat de vergoedingen van het rijk nog ruimschoots voldoende zijn om alle uitgaven te dekken.
Aantallen in Voorschoten op peildatum 1 oktober 2024	Asielzoekers N.v.t.	Periode 2024-I 1e half jaar Taakstelling: 27 Achterstand 2023: 32 Te huisvesten: 59 Gerealiseerd: 30 Later te realiseren: 29 Periode 2024 - II 2e half jaar Taakstelling: 25 Achterstand: 29 Te huisvesten: 54 Gerealiseerd: 12	Niet Toegewezen: 176 verblijven tijdelijk bij v.d. Valk (Aantallen fluctueren tot maximaal 200) Van de 200 plekken zijn er 20 in gebruik voor ondersteunende ruimtes.	Per 1 oktober 2024 vangen we 92 ontheemden op in een gemeentelijke opvang. Daarnaast verblijven er 9 ontheemden bij gastgezinnen in Voorschoten. Er zijn 105 gerealiseerde plekken, die dus momenteel niet allemaal bezet zijn.
Taakstellingen/opgave	Er is voor dit jaar geen taakstelling voor deze doelgroep. Vanuit de Spreidingswet wordt de taakstelling (verplichting) per 1/7/25: 167 asielzoekers waarvan 14 AMV'ers.	Voorschoten heeft de wettelijke verplichting om statushouders te huisvesten binnen een bepaalde termijn, meestal binnen 14 dagen na toekenning van de verblijfsvergunning. Het aantal statushouders dat we moeten huisvesten, wordt berekend op basis van het aantal inwoners van de gemeente en het totale aantal te huisvesten statushouders in Nederland.	Is er niet.	De inspanningsverplichting per 1-2-2024 is 115. Per 1-1-2025 is de inspanningsverplichting 141.
Op welk niveau is de verdeelsleutel vastgelegd?	Gemeente De verdeelsleutel is gebaseerd op inwoneraantal en welvaartsfactor van de gemeente.	Gemeente	Is er niet.	Gemeente De verdeelsleutel gaat uit van inwoneraantal en oppervlakte. Omdat het een inspanningsverplichting betreft, moet de verdeling op Veiligheidsregio-niveau gezien worden

Doelgroepen	Asielzoekers	Statushouders Toegewezen	Statushouders Niet toegewezen	Oekraïners
				als een leidraad. Deze is op gemeenteniveau vastgesteld.
Met wie kunnen gemeenten de betreffende opgave uitruilen?	De Spreidingswet kent een provinciale opgave: gemeenten kunnen op basis van de wet alleen afspraken maken over het verdelen / uitruilen van asielopvangplekken met andere gemeenten binnen de eigen provincie.	Gemeenten kunnen hun taakstelling uitruilen of herverdelen met gemeenten door het hele land.	Gemeenten kunnen hun taakstelling uitruilen of herverdelen met gemeenten door het hele land	In theorie kunnen gemeenten deze opgave uitruilen met andere gemeenten door het hele land.
Duur	Gemeenten bepalen zelf (na onderling overleg en vervolgens richting de PRT) hoe lang plekken beschikbaar worden gesteld. Het totaal aantal plekken per provincie dient beschikbaar te zijn voor minimaal de duur van de cyclus van de spreidingswet (twee jaar). De Spreidingswet bevat een financiële stimulans voor duurzame plekken (min. 5 jaar)	De feitelijke huisvestingsplicht volgens de taakstelling is eenmalig. De gehuisveste persoon blijft vervolgens voor onbepaalde duur inwoner van de gemeente.	De feitelijke huisvestingsplicht is er niet voor deze doelgroep.	Gemeenten bepalen zelf hoe lang plekken beschikbaar worden gesteld. Financiering is beschikbaar tijdens de looptijd van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming plus 1 jaar (op dit moment tot 1 maart 2026). Door het onzekere verloop van de oorlog, is het dus mogelijk dat de 'einddatum' voor de opvang opschuift.
Hoe vaak worden opgaven vastgesteld en is tussentijdse bijstelling mogelijk?	De Spreidingswet kent een cyclus van 2 jaar. Aan het begin van elke cyclus, vóór 1 februari, stelt de staatssecretaris van JenV de provinciale opgave vast. Op basis van het provinciale verslag, waarin staat hoe de gemeenten de provinciale opgave willen verdelen, neemt de staatssecretaris van JenV op uiterlijk 31 december een verdeelbesluit. Daarna staat de verdeling van de opgave per gemeente vast. De provinciale opgave kan gedurende de tweejarige cyclus in principe niet omhoog of omlaag worden bijgesteld (tenzij er sprake is van zeer uitzonderlijke omstandigheden). Als tussentijds blijkt dat er toch meer plekken nodig zijn, doet het ministerie van JenV een beroep op de vrijwillige realisatie van extra plekken.	Twee keer per jaar wordt de taakstelling bekend gemaakt (voor 1 april en voor 1 oktober). De taakstelling kan tussentijds alleen naar beneden worden bijgesteld voor een reeds afgegeven taakstelling voor een gegeven periode.	n.v.t.	Het ministerie van JenV maakt twee keer per jaar bekend of de inspanningsverplichting wordt bijgesteld.

Doelgroepen	Asielzoekers	Statushouders Toegewezen	Statushouders Niet toegewezen	Oekraïners
Bestuurlijke verantwoordelijkheid	Wethouder Van der Elst NB Weth de Bruijn voor Inburgering Weth. Schokker voor Wmo jeugd	Wethouder Van der Elst NB Weth de Bruijn voor Inburgering Weth. Schokker voor Wmo jeugd	Wethouder Van der Elst	De bestuurlijke verantwoordelijkheid ligt sinds 18 juni 2024 bij het college. Portefeuillehouder in deze is wethouder Van der Elst.
Ambtelijke verantwoordelijkheid	Team beleid Sociaal domein Beleidsmedewerker	Team beleid Sociaal domein Beleidsmedewerker	Team beleid Sociaal domein Beleidsmedewerker	De ambtelijke verantwoordelijkheid ligt bij de backoffice van de opvanglocatie en de teammanager Strategie en Bestuur
Interbestuurlijk toezicht en handhaving	IBT belegd bij: Minister van JenV Als de CdK niet tijdig (voor 1 november 2024) een verslag aanlevert waarin alle plekken uit de provinciale opgave worden ingevuld, kan de staatssecretaris van JenV in het verdeelbesluit gemeenten aanwijzen die de opvanglocaties mogelijk moeten maken. Het interbestuurlijk toezicht richt zich (indien nodig) op de gemeenten waar op grond van het verdeelbesluit plekken moeten komen. De opvangplekken moeten uiterlijk op 1 juli 2025 beschikbaar zijn. Het kan zijn dat dit onverhoopt niet lukt. Als dit dreigt, moet het college van B&W dit tijdig melden bij de toezichthouder (ook als de oorzaak ligt in factoren die het college zelf niet in de hand heeft), zodat kan worden bijgestuurd. De taak kan (tijdelijk) worden overgedragen aan een andere gemeente. Als onderdeel van het interbestuurlijk toezicht kan de staatssecretaris ook in de plaats treden, indien het college de gegeven taak niet naar behoren verricht. Hierbij wordt gehandeld volgens de bestaande escalatieladder.	IBT belegd bij: Provincie (Gedeputeerde Staten) De toezichthouder doorloopt een bestuurlijke interventieladder (waarbij de stappen in een provinciaal beleidskader nader gespecificeerd kunnen zijn). Zie hiervoor bijlage 1.	IBT is niet van toepassing	IBT is niet van toepassing. Voor gemeenten heeft het niet leveren van voldoende plekken voor Oekraïners geen consequenties in de zin van toezicht en handhaving.
Welke onzekerheden zijn er?	Het is natuurlijk onzeker hoe de globale onrust invloed heeft op migratie en de druk die dat oplevert voor het Nederlandse opvangsysteem. Ook is het	De taakstelling wordt halfjaarlijks gewijzigd. Daardoor is een doorkijk naar een periode van jaren in de toekomst niet mogelijk.	Onzeker hoelang het COA de exclusiviteit van deze doelgroep bij Van der Valk wenst te continueren.	De onzekerheden die spelen voor de ontheemden uit Oekraïne is dat de Richtlijn Tijdelijke Bescherming opvang ontheemden Oekraïne (RTB) per jaar

Doelgroepen	Asielzoekers	Statushouders Toegewezen	Statushouders Niet toegewezen	Oekraïners
	niet duidelijk of, in welke mate en wanneer de Spreidingswet doorgang vindt. Veel opvangcentra zijn tijdelijk. Het gevolg is bij een aanhoudende vraag dat doorlopend locaties sluiten en nieuwe locaties geopend moeten worden. Los van de vaak lastige opgave om e.e.a. fysiek te realiseren, is ook het op- en afbouwen van ondersteunende faciliteiten als onderwijs en zorgvoorzieningen erg arbeidsintensief.	Verder is het natuurlijk onzeker hoe de globale onrust invloed heeft op migratie en de druk die dat oplevert voor het Nederlandse opvangsysteem. De huidige taakstelling is bovengemiddeld hoog en voor de toekomst afhankelijk van de onrust in Europa Azië en Afrika.	Het is natuurlijk onzeker hoe de globale onrust invloed heeft op migratie en de druk die dat oplevert voor het Nederlandse opvangsysteem.	wordt verlengd (voor nu is dat tot 4 maart 2026). Een lange termijnvisie is hierdoor niet mogelijk. De voorwaarden die genoemd worden in de RTB en Wet Regeling opvang ontheemden Oekraïne (ROO) zijn ook onzeker, omdat het Rijk de mogelijkheid heeft om tussentijds inhoudelijke aspecten uit de richtlijn en wet aan te passen. Voorbeelden hiervan zijn aanpassing vergoedingen die de gemeente ontvangt, wijzigingen in leefgeld, invoeren eigen bijdrage, wijzigingen in crisis noodopvanglocaties (CNO's), enz. . De impact hiervan is niet aan te geven omdat we niet weten of er iets zal wijzigen. Wijzigingen geven over het algemeen onrust. Wijzigen in de crisis noodopvanglocaties kan de druk opvoeren bij de gemeenten, de taakstelling kan bijv. worden verhoogd. Langdurige opvang Andere, mogelijk permanente woonruimte is van belang wanneer er gekeken moet gaan worden naar herontwikkeling van het gemeentehuis.
Welke regionale, bovenregionale structuren zijn er	- Eénmaal per twee weken is er overleg met de vestgingsmanagers die namens het COA verantwoordelijk zijn voor het reilen en zeilen bij van der Valk. Dat is (nu) niet van toepassing op asielzoekers - Ambtelijke overleggen ter voorbereiding van de RRT (regionale regie tafel) met andere collega's van de regio's Midden-Holland en Holland Rijnland. - Binnen Holland Rijnland is er een bestuurlijk overleg.	- Frequente huisvesting overleggen, waarbij de gemeente, het COA, de provincie, de woningcorporaties en Vluchtelingenwerk in wisselende samenstelling vertegenwoordigd zijn. - Er vindt periodiek overleg plaats met de woningcorporaties over de prestatieafspraken. Daarin is ook het onderdeel huisvesting en begeleiding van de statushouders opgenomen. Tijdens de overleggen monitoren we de voortgang.	Eénmaal per twee weken is er overleg met de vestgingsmanagers die namens het COA verantwoordelijk zijn voor het reilen en zeilen bij van der Valk.	- Het Rijk legt de taakstelling op aan de provincie, welke de taakstelling oplegt aan de veiligheidsregio's. De veiligheidsregio Hollands Midden verdeelt aan de hand van een verdeelsleutel de taakstelling over de betreffende gemeenten. - De gemeente binnen de veiligheidsregio Hollands Midden hebben structureel overleg. Daarnaast vindt er ook maandelijks overleg plaats tussen alle locatiehoofden van de diverse

Doelgroepen	Asielzoekers	Statushouders Toegewezen	Statushouders Niet toegewezen	Oekraïners
		Daarnaast is overlegd over het proces om te komen tot realisatie van flexwoningen. De raad heeft hier niet toe besloten. Woningcorporaties Rijnhart Wonen en De Sleutels zijn hierbij betrokken.		opvanglocaties. Binnen de veiligheidsregio wordt er gestreefd naar een uniforme werkwijze. Binnen Holland Rijnland is er een bestuurlijk overleg.
Welke druk op de voorzieningen in Voorschoten is er?	Voor asielzoekers geldt dat de gemeente hiervoor verantwoordelijk is. Zie hiervoor de tekst over onderwijs, sociaal domein en inburgering in bijlage 2 (het verslag dat RRT naar de PRT heeft gestuurd. Hierin wordt door de regio, en daarnaast ook nog expliciet door de gemeente Voorschoten, gesteld dat eerst de financiering wordt geregeld, voordat de uitvoering kan beginnen.	De komende periode is met name de nieuwe wet Tijdelijke Voorzieningen Nieuwkomersonderwijs aan de orde. Het onderwijs blijft verantwoordelijk voor aanvragen bekostiging nieuwkomers in het onderwijs. Er komt echter een wijziging in de startdatum van de nieuwkomersbekostiging. Voor het basisonderwijs geldt vanaf 1 juli 2024 dat de bekostiging start vanaf de dag dat een leerling staat ingeschreven op een school. Voor het voortgezet onderwijs gaat deze wijziging waarschijnlijk in per 1 januari 2026. Daarnaast wordt bekostiging aangepast voor kleine scholen die nieuwkomers opvangen. Sinds 2022 wordt in Voorschoten een internationale Taalklas georganiseerd. De Taalklas is in eerste instantie opgezet voor de Oekraïense vluchtelingenkinderen. Samen met de gemeente is door de Voorschotense schoolbesturen gekozen voor een centrale locatie in het dorp. In de Taalklas krijgen kleine groepjes kinderen, tijdens het eerste jaar van hun verblijf in Nederland, 's ochtends les in de Nederlandse taal. 's Middags gaan de kinderen naar hun 'eigen' klas op de verschillende scholen in Voorschoten. Inmiddels zijn er ook enkele kinderen van toegewezen statushouders		De komende periode is met name de nieuwe wet Tijdelijke Voorzieningen Nieuwkomersonderwijs aan de orde. Het onderwijs blijft verantwoordelijk voor aanvragen bekostiging nieuwkomers in het onderwijs. Er komt echter een wijziging in de startdatum van de nieuwkomersbekostiging. Voor het basisonderwijs geldt vanaf 1 juli 2024 dat de bekostiging start vanaf de dag dat een leerling staat ingeschreven op een school. Voor het voortgezet onderwijs gaat deze wijziging waarschijnlijk in per 1 januari 2026. Daarnaast wordt bekostiging aangepast voor kleine scholen die nieuwkomers opvangen. Sinds 2022 wordt in Voorschoten een internationale Taalklas georganiseerd. De Taalklas is in eerste instantie opgezet voor de Oekraïense vluchtelingenkinderen. Samen met de gemeente is door de Voorschotense schoolbesturen gekozen voor een centrale locatie in het dorp. In de Taalklas krijgen kleine groepjes kinderen, tijdens het eerste jaar van hun verblijf in Nederland, 's ochtends les in de Nederlandse taal. 's Middags gaan de kinderen naar hun 'eigen' klas op de verschillende scholen in Voorschoten. Inmiddels zijn er ook enkele kinderen van toegewezen statushouders

Doelgroepen	Asielzoekers	Statushouders Toegewezen	Statushouders Niet toegewezen	Oekraïners
		aangesloten. Het onderwijs wordt verzorgd door volledig bevoegd onderwijzend personeel in dienst van de scholen. Voor de kinderen in deze Taalklas is het uiteindelijk beter om in een reguliere schoolomgeving les te krijgen. De Voorschotense basisscholen hebben daarom, in overleg met de gemeente, afgesproken dat de Taalklas naar een nieuwe locatie verhuist. De nieuwe locatie wordt basisschool De Vos, op locatie Ter Lips, en is opengegaan op 13 mei 2024. Verder is er druk op de volgende groepen en taken: • Huisartsen en tandartsen • Jeugdzorg! • Openbaar beheer: inzet BOA's • Vluchtelingenwerk		aangesloten. Het onderwijs wordt verzorgd door volledig bevoegd onderwijzend personeel in dienst van de scholen. Voor de kinderen in deze Taalklas is het uiteindelijk beter om in een reguliere schoolomgeving les te krijgen. De Voorschotense basisscholen hebben daarom, in overleg met de gemeente, afgesproken dat de Taalklas naar een nieuwe locatie verhuist. De nieuwe locatie wordt basisschool De Vos, op locatie Ter Lips, en is opengegaan op 13 mei 2024. Verder is er druk op de volgende groepen en taken: • Huisartsen en tandartsen • Jeugdzorg! • Openbaar beheer: inzet BOA's • Vluchtelingenwerk
Wat is de druk op de ambtelijke organisatie	• De noodzaak en de druk om snel passende huisvesting te vinden. (dit geldt voor toegewezen statushouders (verplichting) en Oekraïners (inspanningsverplichting)) Bij het niet halen van de taakstelling wordt de gemeente door de provincie ter verantwoording geroepen (voor toegewezen statushouders). zie hiervoor de interventieladder in bijlage 1). • Nadat er in Voorschoten een besluit is genomen over de uitvoering van de spreidingswet/ of anderszins over de huisvesting van asielzoekers, gelden er ook voor de doelgroep asielzoekers extra taken. Met ingang van 1 juli 2025 geldt er, onder de spreidingswet, een wettelijk plicht deze huisvesting te realiseren. • Daarnaast is er ook sprake van extra inzet en aandacht om draagvlak te creëren bij de lokale bevolking voor nieuwkomers. (dit geldt voor toegewezen statushouders en Oekraïners) • Er is ook druk vanuit het COA en de provincie om innovatieve huisvestingsoplossingen te vinden, zoals tijdelijke woningen of herbestemmingen van bestaande gebouwen. • De vraag op het zorgteam is onevenredig groot, veel individuele problematiek en aparte interventies nodig. • Er is extra druk vanwege taalbarrière, culturele verschillen en wederzijds onbegrip.			
				Er zijn (gedurende de looptijd van de regeling) twee vaste medewerkers belast met de opvang van de ontheemden in Voorschoten. Voor de opvang van Oekraïners gaat dit om financiën (leefgeld, declaraties rijk, inkoop, eventueel innen eigen bijdrage), zorg voor onderdak, medische zorg,

Doelgroepen	Asielzoekers	Statushouders Toegewezen	Statushouders Niet toegewezen	Oekraïners
				openbare orde en veiligheid, aansturing personeel, overleg Veiligheidsregio.
Welke externe partners zijn er betrokken	COA Holland Rijnland Mogelijke externe eigenaren van de opvanglocatie. • Collega's binnen de veiligheidsregio • Vluchtelingenwerk • GGD • Politie • Brandweer • Veilig Thuis • Voorschoten Voor Elkaar • Huisartsen • Tandartsen • Medische specialisten • Scholen • Kerken • Unicef • Nidos • Raad van Kinderbescherming	• Gemeente Leidschendam/Voorburg: Inburgering, werk en inkomen • Nidos: huisvesting minderjarigen • COA: Koppelen van statushouders aan de gemeente • Voorschoten voor Elkaar: Participatie, casuïstiek en begeleiding na 1.5 jaar door VWN • Stichting Assalem: Casuïstiek en participatie • Woningcorporaties. • Vluchtelingenwerk Nederland: begeleiding en ondersteuning 1.5 jaar	• COA • Van der Valk Voorschoten	• Collega's binnen de veiligheidsregio • Vluchtelingenwerk • GGD • Politie • Brandweer • Veilig Thuis • Voorschoten Voor Elkaar • Huisartsen • Tandartsen • Medische specialisten • Scholen • Kerken • Unicef • Nidos • Raad van Kinderbescherming
Wat is visie vanuit beleid op deze doelgroepen. Zoals de Woonzorgvisie.	• We volgen de landelijke wetgeving.	• Woonzorgvisie • Wet Inburgering • Rentegratie- en participatiebeleid • Woonvisie • Prestatieafspraken (in concept)	Geen	We volgen op dit moment het beleid vanuit de Rijksoverheid.
Welke uitdagingen hebben we voor de toekomst? Welke taakstellingen kunnen we verwachten?	Het is onzeker hoe de globale onrust invloed heeft op migratie en de druk die dat oplevert voor het Nederlandse opvangsysteem. Ook is het niet duidelijk of, in welke mate en wanneer de bestaande Spreidingswet doorgang vindt.	De taakstelling wordt halfjaarlijks gewijzigd. Daardoor is een doorkijk naar een periode van jaren in de toekomst niet mogelijk. Verder is het onzeker hoe de globale onrust invloed heeft op migratie en de druk die dat oplevert voor het Nederlandse opvangsysteem.	Onzeker hoelang het COA de exclusiviteit van deze doelgroep bij Van der Valk wenst te continueren. Het is onzeker hoe de globale onrust invloed heeft op migratie en de druk die dat oplevert voor het Nederlandse opvangsysteem.	De afspraak is dat gemeenten zich zullen inspannen om 120.000 opvangplekken te realiseren met ingang van 2025, en de teller staat nu op 91.000. De VNG-commissie is geïnformeerd en is gevraagd om gemeenten op te roepen:

Doelgroepen	Asielzoekers	Statushouders Toegewezen	Statushouders Niet toegewezen	Oekraïners
		- Huisvesting en spreiding - Maatschappelijke begeleiding - Onderwijs In algemene zin; mogelijke toename van weerstand tegen instroom van vreemdelingen. Het Rijk overweegt het geven van voorrang aan statushouders bij toewijzing van sociale huurwoningen te verbieden. Het realiseren van de taakstelling wordt daarmee ernstig bemoeilijkt		- Snijverlies (aantal gerealiseerde plekken – aantal bezette plekken) sterk te beperken - Versneld met nieuwe voorstellen voor realiseren van opvanglocaties te komen. De RTB is verlengd en daardoor zijn er ook langer financiële mogelijkheden om deze goed te keuren. - Al het mogelijke te doen wat op korte termijn tot plekken met perspectief leidt.
Mogelijke oplossingsrichtingen in Voorschoten	Hotelvoorziening die ism met hotelketen en COA wordt ontwikkeld. Daarbij heeft COA recht op gebruik als dat nodig is en wanneer dat niet nodig is kan het ingezet worden voor toerisme.	- Actief bevorderen van sociale woningbouw. - Realiseren van flex- en tijdelijke woningen - Bestaande panden herbestemmen als woning.	Verlengen contract van der Valk (voor zover haalbaar) Om een mogelijke uitruil met andere doelgroepen te creëren in samenwerking met de regiogemeenten.	Voor de huisvesting van de ontheemden en het behalen van de taakstelling wordt er telkens gekeken naar mogelijkheden voor opvang. Een oplossing hiervoor kan liggen in het in gebruik nemen van bestaand (gemeentelijk) vastgoed of de bouw van flexwoningen op braakliggend terrein. Een andere mogelijkheid is het uitbreiden van het huren van leegstaande woningen.
Denklijnen	Hieronder kort beschreven een paar mogelijke denklijnen die de gemeente zou kunnen gaan uitwerken. Het is op dit moment nog lastig om de scenario's beter uit te werken vanwege de vele onzekerheden die spelen bij deze doelgroepen. Naarmate de besluitvorming vordert en er meer duidelijkheid gaat ontstaan bij het kabinetsbeleid, kunnen de scenario's beter worden uitgewerkt. Het zijn eerder denkrichtingen, die wij met de kennis van nu kunnen samenstellen. -			
	- Huisvesten bij hotel Van der Valk - Andere locatie aanwijzen e/o ontwikkelen voor huisvesting van de doelgroep - Uitruilen taakstellingen/verplichtingen met andere gemeenten	- Andere locatie aanwijzen e/o ontwikkelen voor huisvesting van de doelgroep - In samenwerking met de woning Corporaties zoveel mogelijk statushouders huisvesten in hun woningen.	- Doorgaan - Verminderen - Stoppen	- Huidige situatie in stand houden - Afhankelijk van beschikbaarheid gemeentehuis, alternatieve locaties zoeken en inrichten voor deze doelgroep

Doelgroepen	Asielzoekers	Statushouders Toegewezen	Statushouders Niet toegewezen	Oekraïners
	4. Alternatieve huisvestingsmogelijkheden zoeken voor deze doelgroep. 5. Een besluit over huisvesting uitstellen tot eind Q1 2025, in de verwachting dat de realisatie van de huisvesting bij Van der Valk uiterlijk per 1 juli 2025 dan nog tijdig is te realiseren.	3. Alternatieve huisvestingsmogelijkheden zoeken voor deze doelgroep.		3. Meer bestaande vrije sector huurwoning huren voor deze doelgroep
Kansen	Stimuleren en realiseren van arbeidsplekken, zodat integratie en inburgering sneller gaat en de mensen een volwaardigere plek in de maatschappij kunnen verwerven, zichzelf voorzien van inkomen en daarmee ook de kansen op de woningmarkt voor zichzelf verbeteren.	Stimuleren en realiseren van arbeidsplekken, zodat integratie en inburgering sneller gaat en de mensen een volwaardigere plek in de maatschappij kunnen verwerven, zichzelf voorzien van inkomen en daarmee ook de kansen op de woningmarkt voor zichzelf verbeteren.	Geen	Stimuleren en realiseren van arbeidsplekken, zodat integratie en inburgering sneller gaat en de mensen een volwaardigere plek in de maatschappij kunnen verwerven, zichzelf voorzien van inkomen en daarmee ook de kansen op de woningmarkt voor zichzelf verbeteren. Zie onder Asielzoekers.
Verwachting 2025	Als de Spreidingswet van kracht blijft, moeten we in Voorschoten per 1/7/25 167 asielzoekers gaan opvangen waarvan 14 AMV'ers	De achterstanden blijven oplopen omdat de druk op de woningvoorraad hoog is en blijft. Dit komt met name doordat het aantal mutaties klein is en er relatief veel eengezinswoningen zijn in Voorschoten en er vooral vraag is naar woningen voor alleenstaanden.	De verwachting is dat de opvang van niet toegewezen statushouders wordt beëindigd, omdat de locatie Van der Valk ingezet zal gaan worden voor huisvesting van asielzoekers.	De wettelijke opvang is verlengd tot 1 maart 2026, dus gaan we door met het opvangen van vluchtelingen. De HUB in Utrecht is gesloten, waardoor de verspreiding van vluchtelingen niet meer gecoördineerd wordt en de toestroom van vluchtelingen vlakkt iets af.

Bijlagen

1. Interventieladder
2. Verslag RRT HR voor PRT sept 2024

Interventieladder

0. Proactief toezicht:

Deze stap omvat preventieve acties, zoals maandelijkse monitoring, preventieve gesprekken met toezichthouders, kennisbijeenkomsten en masterclasses.

1. Signaleren:

In deze fase wordt halfjaarlijks gecontroleerd of de doelstellingen worden gehaald. Signalen van klachten of reacties van derden worden onderzocht, en er kunnen ambtelijke gesprekken plaatsvinden.

2. Informatie opvragen en valideren:

Hier wordt extra informatie opgevraagd bij het COA of de gemeente, gevolgd door validatie van de informatie en het houden van bestuurlijke gesprekken.

3. Actief toezicht: afspraken over acties en termijnen:

Er wordt een verzoek gedaan voor een verbeterplan. Afspraken over acties en deadlines worden gemaakt in gesprekken met ambtenaren en bestuurders.

4. Vooraankondiging juridische interventie:

Deze stap omvat de voorbereiding van een juridische interventie, zoals het opstellen van een formele aankondiging en het houden van een publiek debat.

5. Besluit indeplaatsstelling:

Er wordt een formeel besluit genomen over het overnemen van gemeentelijke bevoegdheden door de provincie, inclusief voorbereidingen voor de uitvoering van dit besluit.

6. Sanctie uitvoeren:

De provincie voert de indeplaatsstelling uit en kan bijvoorbeeld zelf vergunninghouders huisvesten. Ook kan de provincie de bevoegdheid krijgen over ambtenaren van de gemeente, wat leidt tot de beëindiging van de indeplaatsstelling.

Deze stappen vormen een escalatieproces dat begint met mildere maatregelen en eindigt met de uitvoering van juridische sancties als de situatie niet verbetert.

Op **trede 3** van de interventieladder komt een gemeente onder actief toezicht van de provincie te staan. In deze fase wordt nauwlettend in de gaten gehouden of de gemeente de achterstanden in de huisvesting van vergunninghouders wegwerkt en voorkomt dat er nieuwe achterstanden ontstaan. De voortgang van de taakstellingen wordt actief gemonitord.

Op **trede 4** van de interventieladder volgt de vooraankondiging van een juridische interventie, ook wel indeplaatsstelling genoemd. Dit gebeurt wanneer de gemeente geen verbeteringen laat zien in de realisatie van de taakstellingen en afspraken uit trede 3 niet nakomt.

De Gedeputeerde Staten nemen het voorgenomen besluit en sturen dit naar het college van Burgemeester en Wethouders. Een afschrift wordt ook naar de gemeenteraad verstuurd en het besluit wordt openbaar gemaakt via het Provinciaal Blad en andere lokale media.

In de vooraankondiging staat het proces dat is doorlopen en de reden voor de mogelijke indeplaatsstelling, namelijk taakverwaarlozing. Hierbij wordt benadrukt dat de gemeente zelf verantwoordelijk is voor de kosten van de benodigde maatregelen.

Wij krijgen meestal één taakstellingsperiode de tijd om de achterstanden weg te werken en aan de huidige taakstellingen te voldoen. Lukt dit niet, dan volgt trede 5, het daadwerkelijke besluit tot indeplaatsstelling. De provincie monitort de voortgang nauw, bijvoorbeeld elke twee weken.

Een indeplaatsstelling is een bestuurlijke maatregel waarbij de provincie de taken en bevoegdheden van de gemeente tijdelijk overneemt. Dit gebeurt wanneer wij onze wettelijke verplichtingen niet nakomen. De provincie voert dan zelf de noodzakelijke besluiten uit om de wettelijke taken te vervullen. Het doel is om de problemen op te lossen zonder dat wij, de gemeente, onze bevoegdheden permanent verliezen. Zodra de situatie is verbeterd, wordt de indeplaatsstelling beëindigd en krijgen wij onze taken terug.

Trede 5 begint met het formele besluit tot indeplaatsstelling, genomen door de Gedeputeerde Staten. Dit gebeurt wanneer de gemeente, na eerdere waarschuwingen en kansen om de taakstelling te halen, nog steeds geen verbetering laat zien. Het besluit wordt officieel verstuurd naar het college van Burgemeester en Wethouders, met een afschrift aan de gemeenteraad, en wordt gepubliceerd in het Provinciaal Blad. In dit besluit wordt een laatste begunstigingstermijn opgenomen: een periode waarin de gemeente alsnog de benodigde stappen moet nemen om de achterstand weg te werken. De gemeente kan tegen het besluit in beroep gaan, maar dat schort de uitvoering van het besluit niet op; de provincie kan dus meteen beginnen met ingrijpen. Als wij binnen de gestelde termijn nog steeds niet aan de taakstelling voldoen, komt trede 6 in beeld.

Trede 6 is de daadwerkelijke indeplaatsstelling. Dit houdt in dat de provincie zelf, op kosten van de gemeente, de vergunninghouders gaat huisvesten. De provincie stelt een plan van aanpak op met daarin de noodzakelijke interventies, en kan zelfs het gemeentelijk personeel overnemen om deze acties uit te voeren. De provincie draagt hierbij de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de taakstelling, totdat de achterstand volledig is ingelopen.

Zodra de doelstellingen zijn bereikt, beëindigt de provincie de indeplaatsstelling en keert de verantwoordelijkheid voor de taakstelling terug naar de gemeente. Hiermee komt een einde aan het intensieve toezicht en de gemeente valt terug naar een eerdere trede van de interventieladder.

Verbeterplan

De provincie kan ons vragen om een verbeterplan. Hierin leggen wij als gemeente uit welke acties we ondernemen, met een duidelijk tijdsplan, om de achterstanden in te lopen en verdere problemen te voorkomen. Dit plan moet niet alleen gericht zijn op de huisvesting van vergunninghouders, maar ook op bredere en duurzame oplossingen voor het huisvestingsvraagstuk. Het verbeterplan kan voortbouwen op eerdere gesprekken met de provincie en kennisdeling uit de regio. Innovatieve ideeën die buiten de standaardoplossingen vallen, kunnen ook worden meegenomen. De provincie stuurt het proces en beoordeelt het plan op realisme en haalbaarheid. Over het algemeen krijgen gemeenten 4 tot 6 weken de tijd om het plan op te

stellen, zodat ze voldoende ruimte hebben voor overleg met partners en goedkeuring door het College van Burgemeester en Wethouders.

Ambtelijk gesprek

Mogelijk kan er elke drie maanden een structureel toezichtgesprek plaats vinden. Tijdens dit gesprek wordt de voortgang van de taakstellingen besproken en worden op basis van het verbeterplan afspraken gemaakt. Aan deze afspraken worden strikte deadlines verbonden. Dit helpt de gemeente om richting te geven aan de uitvoering van het verbeterplan, terwijl het de provincie in staat stelt om effectief toezicht te houden.

Bestuurlijk gesprek

Het bestuurlijk gesprek is een ander belangrijk moment in deze fase. Het verbeterplan vormt de basis voor dit gesprek, waarbij de betrokkenheid van bestuurders bij de realisatie van de taakstellingen extra bewustwording en urgentie creëert. In veel gevallen zorgt dit ervoor dat er binnen de gemeente meer personele capaciteit wordt vrijgemaakt om de taakstellingen te realiseren. Wanneer er binnen de gestelde afspraken en termijnen geen zichtbare verbetering is, zal de provincie overgaan naar trede 4: de vooraankondiging van een juridische interventie.

Verslag invulling van de opgave asielopvang van de Regionale Regietafel (RRT) Holland Rijnland aan de Provinciale Regietafel (PRT) Zuid-Holland september 2024

Versie: 5 september 2024
Status: vastgesteld in RRT

1. Inleiding

De gemeenten in de regio Holland Rijnland leveren allen hun bijdrage om voldoende opvangplekken voor asielzoekers te realiseren. De opgave die volgt uit de Spreidingswet is hierbij ons uitgangspunt. Al langer worden in onze regio asielzoekers opgevangen en in april/mei 2023 hebben alle gemeenten en de regio Holland Rijnland en Midden-Holland het besluit genomen om, vooruitlopend op de Spreidingswet, gezamenlijk 2200 duurzame asielopvangplekken te realiseren. Vanaf begin van dit jaar bereiden we ons voor op de opgave die is vastgelegd in de capaciteitsraming en de daarin opgenomen indicatieve verdeling voor de gemeenten in de regio Holland Rijnland¹. Aan de Regionale Regietafel (RRT) wordt het gesprek gevoerd hoe we in de regio tot een samenhangend geheel van opvangplekken kunnen komen en waar het van toegevoegde waarde is om samen te werken of uitruilafspraken te maken.

Voorliggend verslag beschrijft hoe we in de regio invulling geven aan de opgave asielopvang. Omdat dit verslag volgt uit de Spreidingswet, ziet dit verslag toe op de aantallen asielopvang. Maar deze opgave is niet los te zien van de opgave om Oekraïners op te vangen en statushouders en andere doelgroepen te huisvesten. Om een totaalbeeld te geven van onze inzet in de opgave zijn de cijfers van opvang Oekraïners en huisvesting statushouders toegevoegd in de bijlage.

Asielopvang gaat over mensen en niet alleen over het realiseren van gebouwen. Mensen die onderdeel uitmaken van onze samenleving, leven in onze wijken, gebruik maken van voorzieningen, naar school gaan en af en toe hulp of zorg nodig hebben. Onze inzet op duurzame asielopvang en wat daarvoor nodig is, bekijken wij vanuit dit brede perspectief. Mede omdat het (wettelijke) taken raakt die gemeenten hebben op het gebied van onderwijs, zorg, veiligheid etc. Maar ook omdat we zien dat het belangrijk is om direct vanaf de start van de voorbereidingen na te denken over de maatschappelijke impact en de inbedding van een opvanglocatie in een wijk.

Gemeenten hebben de taak om een locatie of accommodatie voor asielopvang beschikbaar te stellen.² Dit is een belangrijke, maar tegelijkertijd beperkte rol in de asielopvangketen. Duurzame en efficiënte opvang kunnen we alleen realiseren in partnerschap met alle partijen in de keten en vraagt dus ook van alle partijen een inspanning. We geven daar nu al in de dagelijkse praktijk invulling aan. Ten behoeve van dit verslag willen wij benadrukken dat de randvoorwaarden om de opgave te realiseren maar ten dele binnen de verantwoordelijkheid en invloedssfeer van de gemeente liggen. Zonder partnerschap en benodigde randvoorwaarden, kunnen wij geen invulling geven aan onze plannen. Dit document beschrijft daarom ook de randvoorwaarden die wij nodig hebben om de opgave uit te voeren. Deze beschrijving is een momentopname en is daarom niet uitputtend. Wij verwachten de komende jaren bij de uitvoering van de opgave steeds nieuwe uitdagingen tegen te komen en verwachten daarbij een positieve grondhouding van medeoverheden en partners om deze uitdagingen op te lossen.

¹ Capaciteitsraming, provinciale opvangopgave en indicatieve verdeling per gemeente 2024, gepubliceerd in de Staatscourant op 31 januari 2024

² Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet)

2. Aantallen opvangplekken in de regio Holland Rijnland

2.1 Opgave

De opgave volgens de capaciteitsraming is voor de regio als volgt:

Holland Rijnland	opgave Spreidingswet	
Gemeente	Asielopvangplekken	waarvan AMV
Alphen aan den Rijn	686	58
Hillegom	135	11
Kaag en Braassem	179	15
Katwijk	398	34
Leiden	619	52
Leiderdorp	173	15
Lisse	140	12
Nieuwkoop	188	16
Noordwijk	275	23
Oegstgeest	179	15
Teylingen	252	21
Voorschoten	167	14
Zoeterwoude	64	5
TOTAAL	3455	291

2.2. Huidige situatie in de regio

Op dit moment wordt door alle gemeenten gewerkt aan de voorbereiding van een asielopvanglocatie. Op het moment van schrijven van dit verslag zijn in de regio Holland Rijnland een aantal locaties operationeel. Hiermee zijn in de regio 1510 opvangplekken beschikbaar. Zie onderstaand overzicht:

Holland Rijnland	operationeel (per 4 september 2024)	
Gemeente	Asielopvangplekken (regulier)	noodopvang
Katwijk	570	
Leiden	340	125
Leiderdorp		100
Noordwijk		40
Oegstgeest	175	
Voorschoten		200
TOTAAL	1085	465

2.3 Toekomstig beeld in de regio

Onderstaand overzicht geeft weer hoe de opgave door de gemeenten in de regio Holland Rijnland wordt ingevuld. De fase van het realiseren van een opvanglocatie en bijbehorende besluitvorming verschilt per gemeente, afhankelijk van de lokale context, en kan worden beïnvloed door externe ontwikkelingen. Onderstaand overzicht geeft de stand van zaken weer per 4 september 2024.

	aantallen spreidingswet				stand van zaken				
Holland Rijnland	aantallen spreidingswet		verwachte capaciteit	waarvan AMV	operationeel	aanstaande	noodopvang operationeel	status voorbereiding	beoogde ingangsdatum
Gemeente	Asielopvangplekken	waarvan AMV							
Alphen aan den Rijn	686	58	440			440		bestuursovk getekend	jan-25
Hillegom	135	11	135			135		in gesprek met pzh over beoogde locatie	1-7-2025
Kaag en Braassem	179	15	367			367		Verkenning geschikte locatie grensgebied gemeenten. Beoogde besluitvorming najaar 2024	1-7-2025
Nieuwkoop	188	16							
Katwijk	398	34	600	40	570	40		permanente GLO locatie operationeel 40 plekken vanaf eind 2024 ingezet voor AMV. Besluitvorming afgerond.	operationeel
Leiden	619	52	740	70	340	400	125	1. 340 operationeel. 2. 400 (waarvan 70 AMV) te realiseren. Besluitvorming over locatie afgerond.	operationeel 1-7-2025
Leiderdorp	173	15	173			173	100		
Lisse	140	12	140			140		locatie geselecteerd. Voorbereiding loopt	1-7-2025
Noordwijk	275	23	275	23		275	40	raadsbesluit locatie. In gesprek met pzh over beoogde locatie	ntb
Oegstgeest	179	15	205		205			locatie is operationeel	operationeel
Teylingen	252	21	252			252		verkenning geschikte locatie	1-7-2025
Voorschoten	167	14	200			200	200	besluitvorming gemeenteraad nov 2024	operationeel
Zoeterwoude	64	5	64			64		verkenning mogelijke locatie gestart	1-7-2025
TOTAAL	3455	291	3591	133	1115	2486	465		

Toelichting per gemeente

Alphen aan den Rijn

De gemeente Alphen aan den Rijn heeft in mei 2023 Hoorn-West als locatie aangewezen om 440 plekken (maximaal 400 bewoners) asielopvang te realiseren. Inmiddels is de bestuursovereenkomst met het COA getekend op 21 december 2023 en zijn de voorbereidingen in volle gang. Verwachte openingsdatum van de locatie is medio januari 2025.

Bij het ingaan van de Spreidingswet en publicatie van de bijbehorende capaciteitsraming waren de plannen voor het AZC van 440 plekken al in uitvoering. De gemeente geeft prioriteit aan de tijdige realisatie van het AZC. Gemeente Alphen aan den Rijn is in afwachting van de uitwerking van de kabinetsvoornemens rond de Spreidingswet en de consequenties die dat eventueel kan hebben voor de taakstelling.

Hillegom

De gemeente Hillegom is voornemens om minimaal 135 duurzame asielopvangplekken te realiseren in combinatie met 400 flexwoningen. De beoogde locatie hiervoor is Pastoorlaan Zuid in Hillegom.

Voor deze locatie is toestemming nodig van de provincie Zuid-Holland. De gemeente en de provincie zijn hierover met elkaar in gesprek. De provincie heeft een aantal aanvullende randvoorwaarden gesteld. De gemeente heeft de intentie om de locatie te realiseren per 1 juli 2025. Of dit haalbaar is hangt af van externe factoren, waaronder de tijdige beschikbaarheid van nutsvoorzieningen en vergunningsprocedures.

Kaag en Braassem/ Nieuwkoop

De gemeente Kaag en Braassem en de gemeente Nieuwkoop hebben besloten samen een asielopvanglocatie voor 367 plekken te willen realiseren. Beide gemeenteraden hebben besloten op zoek te gaan naar een geschikte locatie in gebieden waar ze aan elkaar grenzen, buiten de dorpskernen. De gemeente verwacht in het najaar van 2024 een besluit te kunnen nemen over de locatie. Het streven is om de opvanglocatie op 1 juli 2025 te kunnen openen.

Katwijk

De gemeente Katwijk heeft sinds 2008 een permanente GLO-locatie (Gezinslocatie) met 600 plekken waarvan 570 plekken bezet zijn. Eind 2023 heeft de gemeenteraad ingestemd met het besluit om op het terrein aan de 1^e Mientlaan voor de duur van 5 jaar een opvanglocatie voor 40 AMV's te realiseren. Hiervoor wordt de opvangcapaciteit van de GLO-locatie teruggebracht met 10 plekken. Op de locatie zullen dan uiteindelijk 600 asielzoekers worden opgevangen waarvan 40 AMV. De AMV-locatie wordt in december 2024 in gebruik genomen. Daarmee voldoet Katwijk ruim aan de taakstelling.

Leiden

In de gemeente Leiden is sinds februari 2023 de asielopvanglocatie (Haagse Schouwweg) voor 340 plekken operationeel. Deze locatie blijft beschikbaar tot 31-12-2028. Daarnaast treft de gemeente Leiden voorbereidingen voor een locatie van 390 plekken, waarvan 70 AMV's, met een totaal maximum van 400 opvangplekken. Naar verwachting kan deze locatie rond 1 juli 2025 worden geopend. De locatie zal dan 5 jaar beschikbaar blijven. Op dit moment worden ook 125 asielzoekers in een noodopvanglocatie opgevangen.

Leiderdorp

De gemeente Leiderdorp zet in op een duurzame asielopvanglocatie voor 173 personen. Op dit moment is de gemeente nog op zoek naar de beste locatie om deze te realiseren. Het streven is de locatie zo snel mogelijk aan te kunnen wijzen en hier voor eind 2024 een besluit over te nemen. Op dit moment is in de gemeente een tijdelijke opvanglocatie aanwezig die, mocht het realiseren van een duurzame opvanglocatie niet lukken voor 1 juli 2025, tijdelijk (tot uiterlijk 1 februari 2026) ingezet kan worden voor de opvang van de opgave van 173 personen. Hiermee gaat de gemeente Leiderdorp in elk geval voldoen aan de verplichtingen uit de Spreidingswet.

Lisse

De gemeente Lisse is voornemens om een duurzame asielopvanglocatie te realiseren voor 140 plekken. Hiervoor heeft de gemeente een geschikte locatie aangewezen, namelijk Heerenweg 10 in Lisse. De voorbereidingen voor de locatie zijn in volle gang. Afhankelijk van onderhandelingen tussen de betrokken partijen en procedures hopen wij dat de locatie voor 1-7-2025 kan worden gerealiseerd.

Noordwijk

De gemeente Noordwijk is voornemens om 275 duurzame opvangplekken te realiseren, waaronder 23 plekken voor AMV's. De gemeente vindt het belangrijk om een duurzame opvanglocatie te ontwikkelen en de combinatie te maken met permanente woningbouw. Randvoorwaarde is dan ook dat er goedkeuring komt van de provincie Zuid-Holland voor de bouw van ca. 500 permanente woningen aan de Achterweg. Omdat het hier gaat om woningbouw, is het niet realistisch te veronderstellen dat deze asielopvanglocatie op 1-7-2025 operationeel kan zijn. Op dit moment is de gemeente in gesprek met de provincie Zuid-Holland om de benodigde toestemming te verkrijgen. Als er groen licht komt, gaat de gemeente in gesprek met het COA en het Ministerie van Justitie en Veiligheid over de mogelijkheden van de verdere invulling van asielopvang en de overbrugging van de periode dat de gemeente Noordwijk nog geen asielopvangplekken kan realiseren.

Oegstgeest

De gemeente Oegstgeest heeft sinds 1 november 2021 een Regionale opvanglocatie, het Hoefijzergebouw, voor 175 plekken. Per eind 2023 is de locatie uitgebreid tot 205 plekken. Oegstgeest zet de Regionale opvanglocatie, het Hoefijzergebouw aan de Rhijngeesterstraatweg 13c (de ROL), met 205 plekken voor statushouders in als duurzame opvang voor asielzoekers in het kader van zijn taakstelling in de Spreidingswet (179 plekken). De locatie is verlengd tot 1 november 2026. Ook na 2026 zijn er mogelijkheden de locatie te verlengen, met inachtneming van de mogelijkheden voor herontwikkeling van het gebied Oegstgeest.

Teylingen

De gemeente Teylingen is voornemens een asielopvanglocatie te realiseren voor 252 plekken. Er is een participatietraject gestart met de inwoners om een geschikte locatie te kiezen. In deze verkenningen wordt ook de mogelijkheid onderzocht om een opvanglocatie voor een groep AMV's te realiseren. Naar verwachting maakt de gemeenteraad van Teylingen in november de keuze voor een locatie. Vervolgens starten de voorbereidingen voor het realiseren van de locatie. De gemeente heeft de intentie om deze te realiseren voor 1-7-2025. De haalbaarheid hiervan hangt echter af van de geselecteerde locatie en van externe omstandigheden, waaronder het realiseren van nutsvoorzieningen en vergunningsprocedures.

Voorschoten

De gemeente Voorschoten heeft sinds juli 2022 een noodopvanglocatie voor niet-toegewezen statushouders aan de Veurseweg te Voorschoten. De huidige overeenkomst loopt tot 1 december

2025. Op dit moment verkent de gemeente Voorschoten hoe zij invulling wil geven aan de taakstelling en termijnen die volgen uit de Spreidingswet. Naar verwachting zal de gemeenteraad van de gemeente Voorschoten op 14 november gevraagd worden een besluit te nemen met betrekking tot de invulling van de taakstelling die volgt uit de Spreidingswet. Hierbij gaat de gemeente Voorschoten ervan uit dat er sprake is van volledige financiering vanuit het Rijk, ook voor de benodigde voorzieningen zoals onderwijs, zorg en bemiddeling naar werk. De 200 plekken die zijn opgenomen in de tabel zijn noodopvangplekken en betreffen niet toegewezen statushouders.

Zoeterwoude

Om invulling te geven aan de taak uit de spreidingswet is de gemeente Zoeterwoude voornemens om, conform de indicatieve verdeling, 64 duurzame opvangplekken (waaronder 5 voor AMV's) te realiseren. Detailinformatie per locatie is opgenomen in het door de provincie Zuid-Holland aangeleverde format.

Toelichting op totaal aantal AMV in de regio

De invulling van de AMV-opgave bekijken we regionaal. Een aantal gemeenten heeft al een concrete toezegging gedaan om een AMV-locatie te willen realiseren. Een aantal gemeenten neemt dit mee in de verkenningen van de locaties. Het aantal opvangplekken voor AMV in de tabel betreft de concrete toezeggingen.

Alle gemeenten zetten zich actief in voor deze opgave. Het selecteren van een locatie, organiseren van bewonersavonden, maken van afspraken met samenwerkingspartners, voorbereidingen van de locatie en benodigde besluitvorming en het realiseren van benodigde voorzieningen is een intensieve taak. De inzet van alle gemeenten maakt dat we de staan zoals hierboven weergegeven. Zonder al deze inzet had dit niet gekund.

3. Randvoorwaarden voor het (tijdig) realiseren van de locaties

3.1 Realisatiekracht

Het is onze intentie om bovengenoemde locaties vóór 1 juli 2025 te realiseren, zoals de Spreidingswet aangeeft. We zien echter dat het tijdig realiseren van een aantal locaties uit bovenstaand overzicht buiten ons toedoen onder druk komt te staan. Dit heeft diverse oorzaken: lange levertijden op (bouw)materialen of units, wachttijden voor realiseren van nutsvoorzieningen, doorlopen van (onnodige) bureaucratische procedures, beschikbare capaciteit van het COA en soms lange besluitvormingsprocedures met betrekking tot vergunningaanvragen.

De standaardoplossingen en werkwijze voldoen in deze situatie niet meer om een locatie snel te kunnen realiseren. Wij denken graag mee in creatieve oplossingen en zullen ons ook – voor zover dat redelijkerwijs van ons kan worden verwacht – inspannen om deze te helpen realiseren. We denken dan bijvoorbeeld aan slim inzetten van capaciteit van gemeente en COA, slim omgaan met inrichten van processen en de inrichting van een versnellingstafel voor het realiseren van asielopvanglocaties, waaraan alle betrokken partners deelnemen. Deze versnellingstafel heeft als doel het doorbreken van knelpunten en op het vergroten van de realisatiekracht.

Als realisatie langer duurt, moeten asielzoekers daardoor lang in tijdelijke voorzieningen worden opgevangen. Het realiseren van deze tijdelijke voorzieningen kost alle betrokken partijen veel tijd en energie, is veel duurder en het verstoort de processen en beschikbare capaciteit om draagvlak te creëren voor duurzame oplossingen. Wij zien graag dat de focus van de inzet is op het realiseren van duurzame opvang met voldoende realisatiekracht en een realistische planning. Dit is ook belangrijk om de afspraken met onze inwoners na te kunnen komen.

Tegelijkertijd geven we hiermee het signaal af dat een aantal locaties wellicht niet binnen de termijn van 1-7-2025 kunnen worden gerealiseerd. Wij gaan ervan uit dat dit voor ons geen verdere consequenties heeft, als de oorzaak buiten onze invloedssfeer ligt en we hier ook geen verantwoordelijkheid voor kunnen nemen.

3.2 Ruimtelijke uitdagingen en relatie met bredere problematiek wonen/huisvestingsopgave

De opgave tot het realiseren van asielopvanglocaties kan niet los worden gezien van de huisvestingsopgave van andere doelgroepen en de woningbouwopgave. Immers, ruimte is schaars. Voor inwoners is het lastig te accepteren dat er wel wordt gebouwd voor asielopvang en niet voor eigen inwoners. Voor het draagvlak om asielopvang te realiseren is het dus belangrijk om ook woningbouw voor eigen inwoners mogelijk te maken. Bovendien zijn voldoende woningen belangrijk om aan de taakstelling voor statushouders te kunnen voldoen, waardoor asielzoekers met een status sneller kunnen doorstromen. We kunnen de opgave voor asielopvang daarom dan ook niet realiseren zonder de medewerking van de provincie vanuit hun rol als gebiedsregisseur en het Rijk als medefinancier van bijvoorbeeld tijdelijke flexwoningen.

Voor meerdere gemeenten in onze regio is een maatwerkoplossing of ontheffing nodig om het realiseren van locaties mogelijk te maken, ook buiten de BSD-grenzen. We gaan ervan uit in ieder geval gebruik te kunnen maken van de uitzonderingen die de provincie biedt in haar ruimtelijk beleid voor asielopvanglocaties. Maar ook andere maatwerkoplossingen die passen bij de ruimtelijke vraagstukken in een gemeente zijn noodzakelijk om de opgave voor asielopvang uit te kunnen voeren.

4. Duurzame opvang – ook vanuit het perspectief van de mensen

Vanuit de praktijkervaringen van gemeenten en partners komt naar voren dat een integrale aanpak op de gehele keten voor de lange termijn een belangrijke succesfactor is. We zetten in op duurzame locaties, die langer beschikbaar zijn. Daaraan gekoppeld zou ook een duurzame aanpak vanuit het perspectief van de mensen die in een asielopvang locatie verblijven wenselijk zijn.

Wij zien graag dat een asielzoeker die in onze regio aankomt ook in onze regio blijft als deze een status krijgt. Dat geeft rust voor de mensen die het betreft en het maakt dat we de opvang en alle voorzieningen veel efficiënter kunnen realiseren. Bovendien geeft ons dat de gelegenheid om al vroeg te investeren in de mensen die hier blijven. Meedoen en integratie vanaf dag één. Dit is niet alleen beter voor de mensen die het betreft, maar draagt bij aan draagvlak in de buurt en voorkomt onnodige zorgvragen en overlast. Asielzoekers maken al vroeg onderdeel uit van de samenleving. En dragen daar hun steentje aan bij. Tijdig inzetten op integratie biedt ook economische kansen, bijvoorbeeld door het kunnen inzetten van arbeidspotentieel.

Een integrale aanpak is ook belangrijk omdat de gemeenten vanaf dag één een bredere verantwoordelijkheid dragen dan alleen het aanwijzen van een locatie: denk aan onderwijs, jeugdhulp, vormen van zorg, veiligheid en het creëren van draagvlak onder inwoners. Maar ook later in de keten – als asielzoekers een status krijgen – zijn gemeenten verantwoordelijk voor nieuwe inwoners op het gebied van o.a. inburgering, huisvesting statushouders, onderwijs, jeugdhulp, zorg en andere vormen van ondersteuning zoals uitkeringen. Daarom is het belangrijk om voorzieningen op het gebied van onderwijs, zorg en meedoen (werk en welzijn) al tijdens de fase van asielopvang goed te regelen. Door vooraf te investeren integreren statushouders sneller en neemt de kans af dat zij gebruik moeten maken van voorzieningen voor kwetsbare inwoners. Door proactief te handelen, voorkomen we dat gemeenten later de rekening krijgen gepresenteerd in de vorm van overlast, slechte integratie van nieuwkomers, hogere zorgvraag en extra maatschappelijke spanning en daarmee extra kosten.

Benodigde randvoorwaarden

- Asielzoekers die door COA in de regio Holland Rijnland worden geplaatst, worden ook in de regio Holland Rijnland gekoppeld.
- Zie verder onder voorzieningen.

Opvang asielzoekers

- Beschikbaar stellen locatie
- Onderwijs
- (Wmo)zorg en jeugdhulp
- Openbare orde en veiligheid (buiten de locatie)
- Maatschappelijke inbedding locatie

Huisvesting statushouders

- Inburgering
- Huisvesting statushouders
- Alle verantwoordelijkheden voor inwoners van gemeente (sociale zekerheid, zorg, welzijn, wonen, veiligheid etc.)

Meedoen vanaf dag 1, waar mogelijk door werk

- Rendeert voor nu
- Draagt bij aan draagvlak AZC/inbedding in wijk/buurt
 - Voorkomt escalaties/draagt bij aan veiligheid
 - Bijdrage aan de samenleving

- Rendeert voor later
- Snelle inburgering/integratie
 - Opbouw netwerk/leren hoe het werkt in Nederland
 - Aan het werk; voorkomt uitkering
 - Draagt bij aan welzijn, voorkomt onnodige (zorg)kosten
 - Voorkomen vroegtijdig schoolverlaten

5. Voorzieningen

5.1 Onderwijs

De gemeente is ervoor verantwoordelijk dat onderwijs aan asielzoekers kan worden geboden en dat onderwijshuisvesting beschikbaar is. Onderstaand overzicht geeft het aantal extra benodigde onderwijsplekken weer in de regio Holland Rijnland, ervan uitgaande dat de volledige opgave asielopvang in de regio per 1-7-2025 is gerealiseerd³.

onderwijs	nodig per juli 2025
extra reguliere plekken PO	178
extra ISK-plekken	618
extra ISK-klassen	41
extra reguliere plekken VO (na uitstroom ISK)	618

Nieuwkomersonderwijs staat zwaar onder druk. Met name het realiseren van ISK-onderwijs is een knelpunt. Bestaande financiering, wet- en regelgeving, organisatie van ISK-onderwijs, inhoud van onderwijs en doorstroom sluiten niet aan bij de opgave. Hieronder noemen we de belangrijkste punten:

- Onderwijshuisvesting: financiering sluit niet aan bij de enorme groei. Bovendien moet worden geïnvesteerd om de extra benodigde huisvesting mogelijk te maken.
- Inhoud onderwijs: huidige onderwijsvorm sluit niet aan bij de doelgroep. Denk bijvoorbeeld aan aangepast onderwijs voor 16-18-jarigen (meer beroepsgericht), landingsprogramma i.v.m. mentale/psychische problematiek door vlucht, omgaan met analfabetisme. Het onderwijs ziet lokaal mogelijkheden om alternatieve onderwijsvormen te ontwikkelen. Dit kan niet zonder toestemming van het ministerie van OCW.
- Personeelstekort: om slim om te gaan met inzet van personeel en bovendien continuïteit van onderwijs te kunnen verzorgen is het belangrijk om in de personeelsplanning om te kunnen gaan met fluctuaties van instroom. Financiering moet hierbij aansluiten. Financiering op basis van ijkmomenten sluit onvoldoende aan op de werkelijkheid
- Reguliere financiering sluit niet aan bij ISK-onderwijs door de onderwijsbehoefte en klasgrootte. De financieringssysteem van passend onderwijs zou beter aansluiten.
- Doorstroom: na 2 jaar taalonderwijs is het taalniveau onvoldoende om aansluiting te kunnen vinden in het reguliere vervolgonderwijs. Vervolgopleiding heeft middelen nodig om taalonderwijs te kunnen blijven bieden. Door veel verhuizingen van met name AMV's is er geen continuïteit in het onderwijs en komen zij door taalachterstanden niet in het juiste vervolgonderwijs terecht. Dit vormt een groot risico op schooluitval en verminderde integratie.
- Verantwoordelijkheid voor ISK-klassen ligt bij het schoolbestuur. Een coördinerende rol vanuit de gemeenten is van toegevoegde waarde om nieuwkomersonderwijs en ISK/onderwijs capaciteit effectief en efficiënt vorm te geven. In Midden-Holland wordt al ervaring opgedaan met een dergelijke functie. Op dit moment is een dergelijke rol niet gefinancierd.

³ Hierbij zijn we uitgegaan van de volgende aannames:

- Gemiddeld krijgt 5% van de asielzoekers PO onderwijs
- Gemiddeld krijgt 10% van de asielzoekers + alle AMV's VO onderwijs
- ISK-leerlingen stromen na 2 jaar door naar regulier VO-onderwijs
- Het aantal asielzoekers in de regio is gebaseerd op de opgave uit paragraaf 2.1
- Nareizigers, Oekraïners, statushouders en andere groepen nieuwkomers (wo-arbeidsmigranten) zijn buiten beschouwing gelaten

Benodigde randvoorwaarden:

- Aangepaste financiering voor onderwijs en onderwijshuisvesting. Rekening houdend met fluctuaties, benodigde investeringen en aangepast onderwijs.
- Ruimere mogelijkheden om ISK-onderwijs en (verlengd) taalonderwijs te bieden, zodat aansluiting bij doorstroom naar regulier onderwijs beter verloopt.
- Aangepast onderwijs, dan wel medewerking van OCW om dit zelf te ontwikkelen.
- Middelen voor coördinerende functie in de regio om (ISK) onderwijs effectief en efficiënt vorm te geven.

5.2 Jeugdhulp/WMO

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de jeugdhulp aan AMV's en kinderen die in een (reguliere) opvanglocatie verblijven. Gemeenten krijgen hiervoor een vergoeding (decentrale uitkering) op basis van het aantal kinderen in de opvanglocatie.

Voor de regio Holland Rijnland betekent dat de opvang van 3500 asielzoekers zal leiden tot een extra vraag naar jeugdhulp. De benodigde jeugdhulp voor asielzoekers sluit niet aan bij wat nu is gecontracteerd voor de reguliere jeugdhulp. De achtergrond van jeugdigen onder asielzoekers is divers en de problematiek complex. Bovendien is sprake van een taalprobleem. Vaak is er sprake van wachtlijsten en is de juiste expertise niet beschikbaar. Ook de (Wmo-)voorzieningen vragen aandacht. Er zijn met name weinig GGZ-aanbieders die de taal spreken en het juiste aanbod bieden.

Er zijn veel partijen betrokken (COA, Nidos, jeugdhulp, JGZ), daardoor is zorgcoördinatie/goede afstemming is noodzakelijk. Voor optimale samenwerking is het essentieel dat partijen elkaar kennen en er praktische samenwerkingsafspraken worden gemaakt. Met name voor AMV's is het belangrijk om een ketenregisseur jeugdhulp in te zetten. Daarnaast is het zinvol om in te zetten op vroeg-signalering en sociaal werk. Dit vraagt om een (tijds)investering van alle betrokken partijen

We hebben geen kengetallen beschikbaar over het gebruik van jeugdhulp door jeugdigen in de asielopvang. We zien echter dat de druk op reguliere jeugdhulp al heel groot is en dat gemeenten kampen met financiële tekorten. De bijdrage van het Rijk is niet toereikend voor het jeugdhulpgebruik. Juist bij complexere zorg en langere wachttijden is het risico groot dat de problematiek groter wordt. Hierdoor is het risico groot dat de jeugdhulpmiddelen voor asielopvang onvoldoende zijn.

Benodigde randvoorwaarden:

- Vergoeding van daadwerkelijk gemaakte jeugdhulpkosten.
- Middelen voor coördinerende functie i.v.m. praktische ketenafspraken, aanvullende afspraken met jeugdhulpaanbieders en zorgcoördinatie.
- Stimuleren/faciliteren van ontwikkelen van aanbod voor de doelgroep.
- Geen verhuisbewegingen. Jeugdigen die in onze regio aankomen blijven daar ook.

5.3 Werk en meedoen

Uit voorbeelden in de regio (en elders in het land) blijkt het belangrijk dat de bewoners van de asielopvanglocaties vanaf dag één kunnen meedoen in de lokale samenleving. Actief zijn geeft mensen energie en perspectief. Vluchtelingen creëren een sociaal netwerk en komen in aanraking met de Nederlandse taal en cultuur. Ook kunnen zij iets terugdoen voor de maatschappij en voorkomt het overlast op en rondom de opvanglocatie. Daarnaast leveren ze een waardevolle bijdrage aan onze regionale arbeidsmarkt, waar nog steeds vele vacatures te vervullen zijn, het liefst in een functie die past bij de vaardigheden van de nieuwkomer.

De insteek van de gemeenten is dat het meedoen een duurzaam karakter heeft. We streven naar een doorgaande lijn van actieve asielzoekers naar actieve statushouders, die hierdoor beter toegerust zijn om in te burgeren en minder gebruik zullen maken van de bijstand.

Een aantal gemeenten in de regio zetten al, samen met het COA en lokale (vrijwilligers)organisaties, actief in op de een aanpak gericht op meedoen van asielzoekers, bij voorkeur via betaald werk. Andere gemeenten verkennen hierin de mogelijkheden. Inzet kan bestaan uit opzetten van programma's gericht op meedoen, *jobhunting* of andere vormen van bemiddeling en begeleiding, communicatie en informatie voor werkgevers en asielzoekers etc. In een aantal gemeenten staan re-integratiebedrijven klaar om hier mee aan de slag te gaan, mits hier financiering voor beschikbaar is.

Benodigde randvoorwaarden:

- Koppeling van statushouders aan de regio Holland Rijnland, bij voorkeur aan de gemeente waar de asielzoeker in een opvanglocatie verbleef.
- Structurele financiering voor toeleiding van asielzoekers naar werk, zodat we hier direct actief mee aan de slag kunnen. Er zijn nu geen (re-integratie)middelen beschikbaar voor toeleiding van asielzoekers.
- Wegnemen van belemmeringen zoals:
 - o wachtlijsten verkrijgen BSN, waardoor asielzoekers niet kunnen werken
 - o aanvragen tewerkstellingsvergunning door werkgevers
- Mogelijk maken van werkervaringsplaatsen, zodat zowel de asielzoeker als werkgever ervaring kan opdoen. Nu is dat juridisch niet mogelijk.

5.4 Efficiënt maatwerk

COA en gemeenten werken nauw samen in de realisatie van opvang en de exploitatie van de locaties. Om een AZC te kunnen inbedden in een wijk of buurt, is het belangrijk om maatwerk te kunnen bieden. Iedere situatie is weer anders. Tegelijkertijd streeft het COA naar zo veel mogelijk efficiëntie in de exploitatie van de locaties, door waar dat kan zoveel mogelijk te standaardiseren. Wij ondersteunen de wens tot efficiency, maar dan wel vanuit een integrale blik en met maatwerk waar nodig. Niet alleen vanuit dit stukje in het proces in de keten, maar vanuit het geheel aan inspanningen en de maatschappelijke kosten en baten om vluchtelingen op te vangen en in een later stadium te laten inburgeren.

6. Met regionaal perspectief en regionale samenwerking komen we verder

We zien de regio Holland Rijnland als één gebied, waarin iedere gemeente invulling geeft aan de taak om asielzoekers op te vangen en later statushouders te huisvesten en te laten inburgeren. Het ligt voor de hand om kennis uit te wisselen en samenwerkingsafspraken te maken in een regio waarin op diverse thema's al samenwerking wordt georganiseerd. De toegevoegde waarde van regionale samenwerking ligt in de bestuurlijke afstemming aan de Regionale Regietafel, het creëren van overzicht, bewaken van de voortgang en het ontwikkelen van een samenhangende aanpak voor de regio. Ook nu al blijkt dat het uitwisselen van informatie en best practices van toegevoegde waarde is om de opgave te kunnen realiseren op een effectieve manier. Dit willen we ook in de volgende fase graag behouden. We verkennen verdergaande regionale samenwerking op regionale voorzieningen zoals onderwijs en toeleiding naar werk. Hiermee kunnen we de RRT verder versterken. Om goed uitvoering te geven aan de functie van de RRT zijn voldoende middelen nodig.

7. Conclusie

De regio Holland Rijnland zet zich actief in om de opgave die volgt uit de Spreidingswet volledig invulling te geven. Om de opgave tijdig en volledig te kunnen invullen is medewerking van de provincie nodig en is het wenselijk om met het COA te verkennen waar realisatie kan worden versneld. We zien in de praktijk knelpunten op het realiseren van voorzieningen als onderwijs, jeugdhulp en meedoen en werk. De benodigde randvoorwaarden moeten hiervoor worden ingevuld om onze wettelijke taak uit te kunnen voeren op onderwijs en jeugdhulp en om maatschappelijk duurzame asielopvang te kunnen realiseren. Zoals al benoemd in de inleiding zijn de randvoorwaarden die we nu hebben benoemd niet uitputtend en zullen er zich in de toekomst nieuwe uitdagingen voordoen. Wij verwachten van het Rijk ook bij nieuwe uitdagingen dat wij in staat worden gesteld – ook financieel – om deze uit te kunnen voeren.